

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcij Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, casella centro 87. — Urad: via Imbriani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCE.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četrt leta 3 L. - IZVEN (ITALIJE) celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrt leta 5 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

«MALI LIST» - Trieste - C. Corr. Postale

LICENČNO KAZIVICA (D)

MALI OGLASI: 30 stotink vsaka beseda v navadnem tisku; mastno 40 stotink beseda; z VELIKIMI ČRKAMI 50 st. beseda. Pri stalnem oglaševanju primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 16. decembra: kvatre; Albina (Zora). — Sobota, 17.: kvatre; Lazar; Vivina. — Nedelja, 18.: 4. adventna; Gracijan; Vunibald. — Ponedeljek, 19.: Urban; Favsta. — Torek, 20.: Evgenij; — Četrtek, 22.: Demetriji in Honorat; Flor. — Petek, 23.: Viktorija (Zmagoslava). — Sobota, 24.: božična vigilija; Irmina.

MALE NOVICE.

Ljudska pratika.

Te dni je izšla Ljudska pratika za 1. 1928. Prodaja se po trgovinah po 2 L. Naroči se lahko tudi naravnost pri upravi Malega lista, če se pošlje 2 L. z nakaznico ali položnico (treba je pa zaplatiti izrecno, da želiš «Lj. pratiko» za ti 2 L., da ne nastanejo pomote; manjkati ne sme popolni naslov za pošiljatev po pošti). Sezite takoj po ti priljubljeni pratiki. Ko greste nakupovat za božič ali novo leto, ne pozabite kupiti tudi Ljudsko pratiko!

Cerkvane vesti.

Zupni upravitelj č. g. Edvard Ferjančič je prestavljen z Bukovega v Štjak. — V Trstu je č. g. kapelan Kazimir Rovis prestavljen od Starega Sv. Antona k Sv. Vincencu. K Staremu Sv. Antonu je imenovan za kapelana č. g. dr. Robert Marušič, ki bo istočasno sodeloval v pisarni škofijske kurije. — Ravnatelj Malega semenišča v Kopru, č. g. Ivan Sirotič, duhovnik poreške škofije, je imenovan za papeževega komornika z naslovom monsijor. — Zupnik v Studnem, č. g. Dominik Janež je imenovan za častnega konzistorijalnega svetnika.

Glasnik presv. Srca Jezusovega.

glasilo Apostolstva molitve in častivev presv. Srca bo izhajal v 1. 1928 v pomnoženem obsegu z izbranimi slikami. Poročal bo o posvetitvah družin presv. Sreca, apostolstvu mož, duhovnih vajah itd. Naročnina za 1. 1928 se znižuje od 10 na 8 lir, da se more list čim bolj razširiti med vsemi stanov. List bo prinašal vsak mesec bogat razgled po katoliškem svetu in poročal o bojih in zmagah presv. Srca Jezusovega. List je namenjen notranjemu življenju sploh. Januarska številka za 1. 1928 izide že pred Božičem. Zato se naročite na Glasnik takoj: Naroča se pri: Apostolato della preghiera, Gorizia, via Torrente e Molino 9.

„Dušna paša“ v nemščini.

Kdo ne pozna molitvenika «Dušne paše!» Spisal ga je škof Friderik Baraga za Slovence pred skoro sto leti. V slovenščini se je mnogokrat ponatisnil, letos pa so tudi Nemci dali Baragi in njegovemu delu priznanje, ko so molitvenik prevedli na nemški jezik z naslovom «Die Seelenspeise»; izšlo v Einsiedeln v Švici. To priznanje velikega kulturnega naroda je častno za Slovence.

Nove orgle v Trstu.

Cerkev Starega sv. Antona v Trstu je dobila te dni nove krasne orgle. Izdelal jih je mojster Mascioni po načrtih organista Dolzanija. Orgle imajo 2 igralnika, 26 pravih ter 8 mehaničnih registrov, vrhu tega razne kombinacije. Stale so 100 tisoč lir. V nedeljo jih je prevzvil g. škof dr. Alojzij Fogar slovesno blagoslovil, nakar so prvokrat pele k službi božji, kateri je prisostvovala polna cerkev odličnega občinstva.

Raska moč.

Ruska država ima pod orožjem 562.000 mož, za današnje razmere zelo veliko. Letni račun vojnih stroškov je 634 milijonov zlatih črvocev, po naše več ko 6 milijard lir.

Kaj se na morju doživi.

Tržaški parnik «Pilzen» je vozil iz Bombeja v Indiji proti domu. Zalotil ga je strašen vihar, v katerem se je več drugih ladij potopilo. «Pilzen» pod kapitanom Kosovičem je srečno preстал nevarnost. Na ti vožnji je nekega dne opazil daleč na morju nekaj plavajočega z rdečo zastavico. Približal se je in videl, da ni ladja ne čoln, ampak dolg zaboj, v katerem so se nekateri skušali rešiti. Bilo je pet oseb. Te so spravili na krov «Pilzena» in jih vzeli v oskrbo. Eden je kmalu umrl, tako je bil izdelan od strašnih poskušanj.

Rešeni so potem pripovedovali mornarjem, kako se jim je godilo. Vozili so se tudi oni od Bombaja na indijski dvojadnici «Pate Mombara». Bilo je 14 oseb na ladji. Iz Bombeja so šli 9. novembra, na 11. jih je zalotil vihar, jim polomil jambore ter potopil barko. Rešilnih čolnov ni bilo. V sili so vzeli dva zaboja, ki sta služila za sladko vodo. V en zaboj jih je šlo 6, v drugega 8. Vihar

je kmalu razgalil oba splava vsaksebi. Ti, ki jih je rešil «Pilzen», so se pokrili s pokrovom in valovi so zaprto škatljo gnali in metali po mili volji. Enkrat so videli skozi luknjo luči nekega parnika, a priklicati ga niso mogli. Tako jih je metalo morje do 22. novembra zaprte v zaboju in sestradane do groze. Bilo jih je osem, a trije so umrli od glada in trpljenja. Šele v jutru 22. novembra se je morje pomirilo, da so mogli odkriti pokrov. Tedaj so postavili pokoncu dve palici kot male jambore in deli gor belo in rdečo čunjo. Mrliče so vrgli v morje. Dne 24. novembra popoldne šele jih je našel Pilzen. Bila jih je sama kost in koža. Parniški zdravnik dr. Šeuka jim je dal prve pomoč z veliko previdnostjo. Šele čez par dni so prišli k moči, da so mogli pripovedovati svoje doživljaje. V Adenu jih je Pilzen izkrcal in vzeli so ganljivo slovo od svojih rešiteljev, ki so vozili naprej v Trst. — Ti bodo pač še na stara leta pripovedovali, kaj je morje.

Velik nered v Velikem Varadinu.

Mesto Veliki Varadin (Nagy Varad) je na Ogorskem, sedaj pod Rumunijo. Tam bivajo tudi Mažari. Rumunski študentje so naredili v Velikem Varadinu veliko zborovanje. Po zborovanju so šli razsajat po mestu proti Mažarom in Judom. Zlostavljali so judovskega velikega rabina (verskega načelnika). Uničili so dve tiskarni mažarskih listov. Tri dni so gospodarili po mestu v imenu nacionalizma in počenjali hudičovo delo, slednjič jih je policija razgnala. Nekaj ljudi so do smrti končali. V razgrajanju so se odlikovale obsedene študentke. Aretiranih je bilo preko 100 razbijačev, ki pridejo pred vojno sodišče. Več oblastnikov je odstavljenih, ker so zanemarili svojo dolžnost.

Francoska oborožba.

Francoski državni proračun za 1. 1928. ima za vojno ministrstvo vpisanih 6 milijard 778 milijonov frankov; zvišan je v ti točki proti prejšnjemu za več ko milijardo. Dejansko je zvišanje še večje, kajti da se ne bi pod naslovom «vojno ministrstvo» brale pregrde svote, so to in ono reč prenesli v račune drugih ministrstev. Tako je vojaško pomembne železniške zgradbe prevzelo ministrstvo javnih del; nabavo vojaških konj pa so deli v račun poljedelskega ministrstva; stroški za žandarmerijo so prenešeni pod notranje ministrstvo; podobno še par stvari. Seveda moramo vpoštovati, da je frank zdaj cenejši kakor pred časom; tudi zato se sedanje svote vidijo še večje.

Ne bo nič...

Izprijeni ljudje, hoteč se razporočiti in vnovič poročiti, beže iz Italije in iščejo tuje državljanstvo, ker italijanska postava tega ne dopušča. Ko se vnovič prešuštno poroče, pa ta ali oni zopet zaprosi za italijansko državljanstvo, da bi tako prevaril zakone. Vlada je takim odrekla vrnitev državljanstva. Tako je prav. Kneginji Torlonia se je pa drugačna smola pripetila. Ušla je v Ameriko; potni list je dobila na obljubo, da gre tja samo začasno na poučno in zabavno potovanje. Ko je bila pa tam, je zvižajčno dosegla ameriško državljanstvo z namenom, da se loči od moža in pridrži otroke. Mož je sodnijsko nastopil. Amerikanci so razsodili, da z zvižajno pridobljeno državljanstvo nevelja, zato niso privolili v nameravano razporoko. — Po rojstvu je kneginja Elsie res Američanka, a je Italijanka postala, ko je vzela kneza Torlonia.

Čudne storije.

Iz Siene poročajo zagoneten slučaj. Neka deklica, Silvia Giardi, živeča na kmetih v tamošnji okolici, je šla na obisk na drugo kmetijo. Na samotnem kraju je naenkrat začelo leteti kamenje dekletu pod noge. Kar s tal so se kameni dvigali in se kotalili proti nji. Zbežala je s tovarišico, kar so jo noge nesle in pribezala na kmetijo, kamor je bila namenjena. Ko je splašena pripovedovala dogodek, so se ji smejali, toda vendar so jo šli spremit skozi tisto samoto. Stvar se je ponovila in so lahko sami videli. Tudi doma niso dekletom verjeli, a naslednji dan so se tudi prepričali na lastne oči. Šli so z dekletom tudi orožniki, misleč, da meče kamenje skrit nagajivec. Pa niso mogli dognati, da bi kdo metal, čeprav so preiskovali tam okoli. — Tako poročajo laški časopisi. Stvar skušajo vsak po svoje razlagati, ne da bi doslej mogli kaj gotovega reči.

Kako so denar delali.

V Malem Lošinju je bil za jetniškega paznika neki Romolo Fiore, ki je poleg te službe imel malo kavarno. Ta je v družbi z drugimi izvajal denar iz preprostih ljudi, češ da jim bo preskrbel, da se bodo tajno prepeljali v blaženo Ameriko. Pa ni nič skrbel, ampak se vozaril z avtomobilom po Italiji gor in dol ter se solnčil v žarkih prigorljufanega denarja. Živel je preveč gosposko, orožniki so začeli vohati za njim ter dognali, kako in kaj. Zajeli so več sosirudnikov, ki so v družbi s Fioretom potegnili iz ljudi okroglo 40.000 lir. — Ljudje, bodite previdni, če pride kdo, ki vam obeta kaj takega. Vam obeta Ameriko, pa jo le zase najde, dokler ga ne zgrabi roka pravice.

Velika morska pošast.

Morski volk se je ribičem zaletel v mreže. Ves preplašen je bil okoli sebe kot nor in se zapletel še bolj, tako da so ga ribiči lahko obvladali, ga privezali za rep k svoji barki ter ga vlekli h kraju. Parkrat je strašno stresel, tako da je skoraj zlomil jambor, h kateremu je bil privezan. Vendar so ribiči zmagali. Pošast meri po dolgosti okoli 8 metrov. Razstavili so jo v Trstu na ogled.

Ubožec.

Na Reki so našli 15 letnega dečka na cesti nezavestnega. Spravili so ga v bolnišnico, kjer so dognali, da se je zastrupil z alkoholom. Za tako mladega dvaletnik žalostno.

MIHEC: Okrnjen dan, predolga noč čez plan in gozd vihar buči, vse ždi, pomladi čakajoč.

JAKEC: Zdaj so „Tolminci“ v vas prišli; družina sluša speva moč: „Pod božjo mislijo smo vsi.“

Prvak šahistov.

V Ameriki sta se pulila za prvenstvo v šahovski igri Capablanca in Aljehin. Capablanca, dosedanji prvak, je španskega rodu, Aljehin pa ruskega. Tedne in tedne sta sedela za mizo in premikala figure; določeno je bilo, da bo tisti veljal za zmagovalca, ki prvi dobi 6 popolnih zmag. Če se dva taka sprimeta, se pa najraje konča partija brez določne zmage. Slednjič je vendar Capablanca obupal in prepustil šahistovsko žezlo Aljehinu. Ta ima zdaj čast prvega mojstra te igre na svetu.

Društvo morskih roparjev.

V Velikem Bečkereku je 15 dečkov pod vplivom kina in slabih knjig ustanovilo «društvo morskih roparjev». Dečki so se večkrat skrivaj sestajali v nekem gozdu, kjer so si pripovedovali krvave zgodbe morskih roparjev in njim podobnih rokovnjačev. Imeli so društven pečat z mrtvaško glavo. Dečke je policija zajela ter jih po temeljiti pridigi izpustila.

Ni bil mrtev.

Pri Haagu na Holandskem je umrl oče devetih otrok v torek. V četrtek, ko so ga hoteli že pokopati, pa so slišali iz še nepokrite krste glasove, kot bi kdo hotel govoriti. Naenkrat je vstal mrtvi iz krste in je hotel jesti. Seveda je nastalo velikansko razburjenje, več se jih je onesvestilo.

OPOMBE.

Nenavadne sodbe. Zimsko zasedanje tržaške porote je prineslo nekaj novega, česar že dolgo ni bilo čuti: *morilci so bili obsojeni*. Neki Brill, mlad mož, ki je ustrelil svojo ženo Ines r. Bonivento, je bil obsojen na 6 let in 3 mesece. Zagovorniki so hoteli po vsi sili dognati, da je Brill popoln bebec in blaznik, a porotniki niso hoteli verjeti. — Pred poroto je bil dalje Anton Bernetič, 19 leten mladenič iz Bazovice, ki je ubil tovariša Antona Križmančiča ter mu pobral 80 lir. Tudi za Bernetiča so hoteli dokazati zagovorniki, da ni čiste pameti, pa uspeli niso; on je obsojen na 10 let in 5 mesecev. — Včasih je bila razvada oprostiti skoro vsakega ubijalca, kar je dajalo le nov povod lahkomišelnosti in potuho lopovom. Zato se je čutila velika krivica, da je bil obsojen, kogar so za majhne prestopke in pregreške sodili sodniki, oproščen pa, kogar so za uboj ali kaj podobnega sodili porotniki. To očitveno krivico so porotniki zdaj odpravili in v tem vidimo izboljšanje sodnega postopanja. Ne da bi ubogim obsojencem slabo privoščili, želimo pač vsi, da se vselej pravično sodi, da bodo sodbe in kazni tudi drugim v strašilo in opomin.

Kako je s politiko.

Zborovanje v Ženevi.

Pred kratkim je svet ali odbor Društva narodov zopet zasedal v Ženevi. Ta seja je vzbujala veliko pozornost, ker so bila istočasno velika politična vprašanja pred evropsko javnostjo. Eno tako vprašanje n. pr. je

Spor med Poljsko in Litvo.

Poljaki so stari imperialisti. Nekdaj je bila Litva pod njimi. Kdo se ne spomni viteza Podbipjente iz Mišikišk, slavnega junaka iz romana «Z ognjem in mečem»? Bil je Litvin. Takrat je bila Litva pod poljsko krono. Iz romana «Potop» vemo, da je knez Radzivil hotel zopet narediti iz Litve samostojno državo. Predno je do tega prišlo, so Rusi, Nemci in Avstrijci razdelili vse dežele poljske krone med seboj. Ko se je Poljska samostojnost l. 1918. obnovila, je tudi Litva postala samostojna država; toda Poljaki so ostali pri starem imperializmu; oni hočejo vse dežele nekdanje velikanske države zopet združiti pod oblastjo Varšave. Mesto Vilno, ki je bilo od mirovne konference pisano Litvi, so močnejši Poljaki s silo ugrabili. Te grabežni pa Litva ni priznala in čeprav se ni dejansko borila za vojsko proti Poljakom, je vendar ostala vsaj po besedi do današnjega dne v vojnem stanju s Poljaki. Med tem so Poljaki pridno stiskali litavsko ljudstvo v Vilni in tam okoli, da bi vse s silo popoljšali. Nemilo je Litva na svojih tleh vračala z nedragim Poljakom, kar jih je v njenih mejah. Vrhu teh sitnosti so obe sosedni državi eno proti drugi Rusi, Nemci, Angleži. Rus drži z Litvo, Anglež s Poljsko. Litvo bi rad spravil podse zopet Rus, kakor jo je že imel pred vojno, odkar je bila stara Poljačija razdeljena. Poljak pravi, da Litva gre njemu, Nemeč pa mu to zavida in bi raje skoraj sam vzel, če bi tako naneslo.

Zadnje tedne je bilo tako hudo, da so se bali oboroženega spopada med Poljaki in Litvini. Zato so v Ženevi vsi mešetili za mir, predvsem Francija, ki ne bi rada videla, da se tam gori kaj skuha tačas, ko ima ona drugod opravka.

Med Francijo in Italijo.

Po sklenitvi francosko-jugoslovanske zveze na eni strani in italijansko-albanske na drugi strani se je dosedanje prijazno razmerje med latinskima sestrama Francijo in Italijo precej pokazilo. V državnem zboru v Parizu je Briand vliil nekaj olja na rane, ko je o zvezi z Jugoslavijo govoril v takem tonu, da je namignil, da bi hotel stopiti v dogovore tudi z Italijo. Briandov govor je pomirjevalno učinkoval in v naši državi je odgovorno časopisje njegovo besedo povzelo. V Ženevi je Briand imel dolge pogovore z našim odbornikom Šjalojo. Na en ali drug način je tudi angleški Chamberlen vplival na razgovore. Ozračje se je s temi razgovori brez dvoma pomirilo. Prišlo je tako daleč, da so v svetovnem

časopisju že napovedali sestanek med Briandom in Mussolinijem. Uradno se ta vest ni potrdila in zdi se, da tega sestanka ne bo še takoj, vendar diplomacija dela na to, da pride do njega.

Časopisje mnogo razpravlja o pogojih in podlagah zblizanja med latinskima sestrama. «Agenzia Stefani» javlja, da je neki francoski časnikar poročal, kakšne pogoje bo stavila Italija. Po njegovih informacijah bo Italija zahtevala sledeče: 1. Francija mora priznati, da je Italija glavna velesila z interesi na Balkanu in v Jadranskem morju. 2. V skladu s tem priznanjem naj Francija menja dosedanje politiko v ti reči. 3. Francija naj neha podpirati protitalijansko politiko jugoslovanske države. 4. Uredi naj se vprašanje Italijanov v francoski Tuniziji (o. ur.: Francozi silijo tam naseljene Italijane, naj se pofrancozijo — Italija pa zahteva zanje pravico, da ostanejo italijanski državljani). 5. Nebati se mora francoska gonja proti fašizmu.

Francoski dnevnik «Temps» piše zdaj tudi prijazneje, ko razmotriva o izjavah Benita Mussolinija v prid splošne latinske zveze. «Temps» pritrjuje in meni, naj bi se sklenila zveza o nenapadanju, prijateljstvu in rabsodišču med Italijo in Francijo. Na obeh straneh naj bi se razumelo, da je medsebojen sporazum potreben za obranitev miru in obrambo latinstva.

Rusija.

Pomeljiv političen dogodek je bil v Ženevi tudi obisk ruskega zastopnika Litvinovega. Boljševizem je na umiku. Kakor je kapituliral z Marxovo teorijo, tako je moral odjenjati tudi v pre mnogih drugih zadevah. Pred leti so se boljševiki zarezali, da ne prestopijo švicarske meje. To zarečeno pogočo je Litvinov pojedel, ko je šel v Ženevo. Znano je, da so boljševiki odjenjali tudi Francozom, ko so odpoklicali iz Pariza poslanika Rakovskega. Z Anglijo so boljševiki svoječasno pretrgali vse diplomatske vezi. Zdaj so jih začeli nazaj iskati. Propadli so tudi s svojo rdečo propagando na Kitajskem; tam so skrajša dosegali uspehe, dokler je bila parola nova; ko se je Kitajcem zdelo dovolj komunizma, so pokazali boljševikom hrbet — na Kitajskem je zmagala angleška trezna in vstrajna diplomacija.

Prihod Litvinovega na sejo Društva narodov je torej zapečatil celo vrsto boljševiških neuspehov. Soldki so pošli in treba je zapadnim kapitalistom pokazati prijazno lice, da se dobi kaj kredita. To ponižanje boljševiške dosedanje nadutosti so diplomati izrabili ter naštel ruske mu zastopniku cele litanije zahtev. Chamberlen je voljan obnoviti diplomatske vezi, toda stavil je trdne pogoje. Anglija se ne more zadovoljiti s prenehanjem ruske propagande v Angliji, ki jo sploh smatra za nenevarno, in tudi ne s skle-

nitvijo paktov nenapadanja na vzhodu Evrope. Najvažnejša točka je, da garantirano preneha protiangleška sovjetska propaganda v Aziji, in sicer ne samo na Kitajskem, temveč tudi v Afganistanu in v severnozpadni Indiji. Tudi ni mogoče, da bi se sovjetska vlada stalno skrivala za tretjo internacionalo in trdila, da nanjo ne more vplivati. Angleška vlada ima dovolj dokumentov v rokah, med njimi šest dokumentov, ki jih je izstavila in podpisala sovjetska Rusija v pokritje propagandnih stroškov tretje internacionale v Aziji. Ta propaganda je po splošnem mednarodnem pojmovanju absolutno sovražno dejanje, na katero bi se nekoč odgovorilo z vojno napovedjo. Zmernost angleške vlade prepoveduje tak korak, vendar ji ni dana nobena možnost, vzpostaviti odnose v Rusijo, dokler le ta ne preneha s sovražnim delovanjem. Chamberlain je nato še namignil, da bi v tem slučaju angleška vlada ne imela ničesar proti nemeravanemu kreditu 15 milijonov funtov pri neki londonski ban-

ki. Litvinov je to vzel na znanje in bo o tem poročal v Moskvi. Prihodnja odločitev mora torej pasti v Moskvi.

Prijazneje, a v bistvu enako je z Litvinovim govoril Briand. Glavno je, da se neha boljševiška prevratna propaganda, potem se bo govorilo o kreditih in vzpostavi se lahko staro razmerje, diplomatske in konzularne vezi in kar je takega. Še celo v Društvo narodov nekateri vabijo Rusijo in izključeno ni, da nadaljni razvoj dovede do tega. Pričakovati je, da bo sedanja ruska vlada, ki doma že preganja komuniste, tudi v zunanjem svetu opustila to propagando s tem da bo ukinila dotok boljševiškega vladnega denarja.

Napačno bi bilo misliti, da je s katastrofo komunizma in boljševizma tudi Rusija kot taka prišla v škodo. Nasprotno: polom boljševizma odpira ruski narodu nove nade na političen, gospodarski in kulturni preporod. Šele prerojene Rusije se bodo v prihodnosti resno bali.

Kaj nam z dežele pišejo

NOVICE s Pivke.

V Studnem so imeli 27. novembra lepo cerkveno slavnost. G. Dominik Janež, ondodni župnik, je praznoval 25 letnico svojega pastirovanja kot župnik v Studnem. Župljani so mu podarili ob ti priliki lep spominski kelih v zahvalo za vnuemo, s katero on vodi pri njih dušno pastirstvo že 25 let. Nadškof goriški je častiljivega jubilarja imenoval za duhovnega svetovaleca v priznanje njegovih trudov v dušnem pastirstvu. Na mnogo let!

V *Košani in Slavini* so dobili nove pošte. Košansko občino je prevzel g. Karel Colombo, carinski ravnatelj v pokojni, slavinsko pa g. Agosta, lastnik specijske tvrdke. Oba gospoda uživata v Postojni ugled in spoštovanje. Upati je, da bodo tudi v Košani in Slavini občinarji zadovoljni. Tudi v Postojni bo vzel g. Mario Marini, kakor se sliši, v najkrajšem času slovo od občinske hiše. Njegovo mesto prevzame baje novi ravnatelj bolniške blagajne v Postojni.

V vaseh *pod Javornikom in Snežnikom*, kjer se ljudje pečajo z gozdarstvom, so se začeli bolj klaverni časi. Lesna kupčija in obrt hirata, žage ustavljajo obrat, konji dremajo po hlevih, vozniki posejajo po ognjiščih, dolgčas pa je sedel za mizo v gostilni. Cena lesa je tako padla, da se lastnikom gozda ne izplača več prodajati les. Tudi kmetom-voznikom gre trda: konje so kupili za drag denar, nekateri so dali zanje osem do deset tisoč. Večinoma so še ta denar vzeli na posodo. Ker so delali premožno tako, kakor da vožnje in denarja nikdar ne bo kraj, so vračilo predolgo odlašali. Zdaj ko živina ne zasluži niti za seno, je pa še nje cena tako padla, da je kmet v dvojni stiski: prodati bi kazalo, pa v zgubo; posojila vračati, pa ni kje vzeti.

PODGORJE.

Dne 5. t. m. je zatisnila oči daleč okoli znana Ana Geržetič, mati našega poštarja in pevovodja. Že v sredo jo je zadela srčna kap. 5 dni je silno trpela v nezavesti. Lepi pogreb je pričal, kako je bila pokojnica spoštovana. Domači pevci so

ji zapeli ganljive žalostinke N. p. v m! Domačega župnega patrona smo počastili v ponedeljek z domačo pa prisrčno slovesnostjo. Med slovesno sv. mašo, ki jo je daroval č. g. župnik iz Klanca, je marljivo prepeval vrli domači zbor. Naša preprosta a prijazna župna cerkev je bila za ta praznik primerno okrašena; upamo, da jo bomo prebelili, ko bomo, če Bog da, na pomlad slovesno posvetili nov oltar presvetega Srca Jezusovega.

BAZOVICA.

Vozniki, namenjeni v Trst, pogosto prenočujejo v Bazovici, da se zjutraj zgođaj podajo v mesto. Večkrat se pa slišijo zadnje čase pritožbe, da vaški dečaki ponoči stikajo okoli vozov ter eno ali drugo reč ukradejo. Za ugled vasi bi bilo dobro, če bi se porednežem tako delo preprečilo zlepa ali zgrda, kajti drugače jim priraste slaba navada in bo njim samim v pogubo.

Hudo se je ponesrečil neki deček v Padričah. Našel je naboj streliva, ki se je vnel in ga oslepilo. Starši, poučite in posvarite otroke, naj bodo pazljivi!

DOL-OTLICA.

Zadružno mlekarstvo smo ustanovili vendar. Zahvaliti se moramo posebno Francu Znidarju in Bizjaku, ki sta veliko pripomogla. Seveda so tudi taki pri nas, ki bi raje podirali kakor gradili. Pa upamo, da že pridemo na trdno. — Naša občina je visoko, pa še više sega revščina; kamor pogledaš, je kup kamenja. Letina, tudi če je drugod dobra, pri nas ne vrže kaj prida. Ljudstvo prihaja iz tujine, drugo spet odhaja iskat zaslužka. Živnorejci so v stiski vsled nizkih cen živine. Pri vseh težavah in nadlogah pa moramo vzdrževati še nekaj gostilen, tako da nam res nič ne ostaja.

PODGRAJE pri Bistrici.

Že dolgo ni bilo glasu iz naše vasi, kakor da bi vse izmrlo, med tem ko beremo poročila z vseh strani. Dobrih novic je malo. Letina je bila kakor podrugod. Nekaj zaslužka je prišlo v te kraje, ko so jeli graditi cesto iz Zabič na Klanca. Seveda nas je zaslužka potrebnih pre-

PODLISTEK.

Mož na strehi.

Burka iz našega kraja.
Spisal Fr. Jaklič.

«Saj bi se, a zdaj ne vem, koga bi vzela, ko sem doslej le nate mislila».

«Tako sem pa nehoté tudi jaz malo kriv, da še nisi šla od hiše», dé Mihec prijazno.

«Kriv, kriv! Kaj hočem zdaj? Mihec, veš kaj, pomagaj mi!»

«Prav rad ti pomagam, Pepca. Kar je v moji moči!»

Te besede so ji dale veliko srčnost. «Mihec, nekaj bi te prosila, ako bodeš molčal».

«To pa to! Molčati znam, ako je treba».

«Ti imaš dosti prijateljev med fanti, in gotovo bi se rad kateri oženil dobro. Navetuj mu mene!»

Mihec je vedel, kaj govore fantje o Zormanovih dekličih, in se je nasmehnil: «To je težko nasvetovati».

«Zakaj? Jaz ti bom hvaležna, Mihec!»

«Hm, hm. Tak ti bi rada moža» — Mihčeve oči so se poredno smejale.

«Rada, ker mi doma ni več obstati! Kaj ne, da mi ga izbereš?»

«Veš, Pepca, zato, ker sva prijatelja, se bom pa potrudil. Veš, pa če ti ne bo všeč popolnoma, jaz ne bom odgovoren, ker težko se dobé, da bi bili popolni».

«Saj vem! Saj vem! Mihec, ti ga boš že znal dobiti!»

V soboto večer so se shajali fantje na vasi, da povasujejo, da zapojó. Vonj cvetoče pomladi je napajal ozračje, in šibka svetloba mlade lune je trepetala po strehah in drevju. Za hišami in hlevi so se raztezale dolge sence. Tudi v mladeniških srcih je kraljevala vseobetajoča pomlad. Brezskrbni mladeniči so se radovali, smeh jim je uhajal, šegavost in norčavost se jim je vsipala iz ust.

Na vas pride tudi Rekarjev Mihec. Še nekaj tednov, pa ne bode ondi več mesta zanj; zato se je hotel še sedaj naučiti fantovske prostosti.

«Mihec, kdaj ti bomo zapeli v slovo?» vpraša eden iz trope.

«Ne vem. V skrbeh sem».

«Izbegni, ako te ne veseli! Tako prost ne bodeš nikdar več!»

«Tudi prostosti se človek naveliča! V skrbeh sem pa vendar sedaj in ne vem, kako bi se odločil».

«Saj si si jo sam izbral».

«Je že res. Eno sem si jaz izbral, neka druga je pa mene izvolila. Pa imaš vraga!»

«Hohoho! Katera pa?»

«Ne uganete! Res ne vem, kaj bi naredil, ker obljubo sem ji vendar dal. In sedaj sem v močniku!»

«Taka lahkomišljenost!»

«Povedal sem ji sicer, da je jaz ne vzamem, toda moža sem ji pa vendar obljubil».

«Hahaha!»

«Kdo jo hoče?»

«Katero?»

«Zormanovo Pepco».

«Brrr!... Hahaha!... Hehehe!... Hohoho!».

In potem pove tovarišem, kako je bilo.

«Miha! Ta te bode pa tožila, saj veš, kako so Zormance hude! In obljuba dela dolg».

«O, kar sem obljubil, bom tudi storil. Pepca me že ne bo lovila za besede! Kateri jo hoče?»

«Nobeden! Kaj boš krošnjari! z njob!»

«Moram! Moža sem ji obljubil — in ga tudi dobi, samo pomagajte mi!»

«Mihec, kje ga boš pa vzel?»

«Dobi ga! Veste, kakšnega? Slamnatega ji preskrbim».

«Hahaha!»

«Pa še nocoj, ako mi pomagate!»

«Tisto pa precej! Hahaha!»

Razodel jim je načrt, ki si ga je bil zasnoval. In sklenjena je bila nova fantovska norčija, katerih je polno naše vaško življenje.

Mihec je peljal fante na skedenj. Pripravil je bil stare obleke in slame. Med smehom in zabavljanjem so delali slamnatega moža, tlačili, šivali in vezali, da je bilo veselje.

«Dober je!» reče Miha in primaže s palico moža.

† Biseromašnik Sancin.

Iz Ricmanj prihaja vest o smrti vpokojenega župnika Jožefa Sancina. Ni prišla nepričakovano; pokojnik je dosegel zares častitljivo starost. Rojen je bil v Dolini 8. marca 1842.; izpolnil je torej svojih 85 let in 9 mesecev. V mašnika je bil posvečen 22. decembra 1866. ter je letos 2. januarja v Ricmanjah slovesno obhajal šestdesetletnico svoje nove maše. Služboval je v teh 60 letih v Milah, v Buzetu, na Plavjah, v Ricmanjih, na Rižani. V Predloki je bil za župnika 32 let. Sedaj je bil že 9 let v pokoju ter je bival v Ricmanjah. Ricmanje so mu bile najbolj priljubljene; vabili so ga svojčas v Dolino, njegov rojstni kraj, pa je vendar ostal v Ricmanjah. Za vsa dušnopastirska opravila ni bil več sposoben radi visoke starosti, sv. mašo pa je opravljal skoro do zadnjega. Tako ga je po dolgem, skušenj bogatem življenju Bog poklical k sebi dne 7. decembra 1927. ob dveh zjutraj. Pogreb se je vršil na 9. t. m. ob 10. dopoldne s sv. mašo. Pogreba se je udeležilo 13 duhovnikov in zelo številno občinstvo. Maša zadušnica za osmino je bila v četrtek 15. t. m. Naj v miru počiva!

več. Ko so nastopila slaba vremena, so skoro vse domačine v dela odslovili. To se nam seveda ne zdi prav in želimo, da bi se kaj ukrenilo zopet v našo korist.

Glede obnašanja deklet so stare pritožbe. Posebno neprimerno je žensko ponosovanje. Grajati moramo starše, ki so vse premehki, vse dovoljujejo, vse potrpe, namesto da bi bolj ostro in odločno nastopili. Za veliko modnih neumnosti denar mečejo, če je pa kakšen drugi strošek, pa stokajo in vzdihujejo: Kje bomo vzeli....!

GORICA.

Sv. Andrej je privabil tudi letos mnogo ljudi v Gorico. Železnica je ta dan zaslužila več kakor druge dneve; mnogo lir so vtaknili v žepo tudi lastniki avtomobilov. Dočim pa železnica vozi po istem redu in isti ceni, si avtomobilski gospodarji dovoljujejo nekaj širše polje iniciative ali podjetnosti. Pri Ribijevem podjetju n. pr. so za tisti dan «pošle» vse retur-karte, ni jih bilo dobiti. Za

potnike je retur gotov denar; če pa takih kart «slučajno» manjka, tisti denar menja «pozicijo». Po voznem redu bi morala oditi korjera v Komen ob 2. popoldne; ko so ljudje prišli v garažo, so zvedeli ustnim potom, da bo šla šele ob 3.30 ker je Sv. Andrej.... Sploh se pritožbe o nerednostih pri avtomobilskem javnem prometu vedno bolj množe. — Semenj Sv. Andreja je bil ogledalo razmer v deželi. Ljudje so pričeli varčevali. Cena govedu je bila nizka; za 800-1000 lir si dobil kravo, ki je pred dobrim letom stala 2. tisočaka. Mladi prašiči pa so bili dragi, nar 250-300 lir, znak, da so domači gospodarji preveč opustili to rečo. Kramarski sejm je bil seveda zelo živahen, tudi komedij je bilo dosti.

VRABČE.

Pri nas je neka oseba, ki ima svoje veselje v tem, da druge ljudi spravlja s neprilike in jih ovaja radi resničnih ali domišljenih prestopkov. Namena vselej ne doseže, a grdo je, da bližnjega zalezuje. Sicer pa se moti, ako meni, da se bo prikupil pri višjih, ki že sami vedo, kaj jim je delati in kaj ne. Avstrije ni več, dragi mož, in kar bi ti rad bil, gotovo ne boš.

JAVORJE.

Ponoči od 6. na 7. t. m. sta dva zlikovca hodila okoli hiše Antona Ljubiča z očitnim namenom, da ob ugodnem trenutku vdereta in poskusita kaj ukrasti. Domači pa so čutili, da se nekaj pripravljajo in so pravočasno odpodili lopove, ki sta naglo zbežala in še pustila tam svoje palice. Zlikovci naj se varujejo v pozni noči oblegati hiše, ker bi utegnili biti smrtno nevarno.

Iz PREBENEGA.

Božji mlini meljejo počasi, a sigurno. Ta pregovor se je uresničil v zadnjih dneh. V naši vasi so se že dolgo časa kar zadrugoma ponavljale tatvine. Ljudje so sumili, kdo je tat; a nihče si ni upal javno izgovoriti, ker se je vsakdo bal maščevanja. Pri teh tatvinah ni bil en sam udeleženec, ampak jih je moralo biti več. Prejšnji teden pa, v noči od četrta na petek, so tatovi zopet bili na delu, kradli so kokoši. Gospodar se je zbudil, tekkel za tatovima — bila sta dva — in spustil nekaj strelcev iz revolverija za njima. Tatova sta zbežala revolverja za njima. Tatova sta kokošini na neki njeni. Eden od tatov, ki je bil ranjen v vrat, se je sam obsodil. Iz strahu pred kaznijo, ker ga je neki delavec isto jutro srečal na potu vsega krvavega, in radi sramote, ker je bil naš domačin, se je v petek zjutraj blizu carinarnice v Zavljah vrغل pod istrski vlak, in tako žalostno končal svoje nesrečno življenje. Nihče ga ne pomiluje, ker je imel že več stvari na svoji vesti in je tudi svojo ubogo ženo večkrat pretepal. Drugi tat je izginil, a je prav gotovo tudi iz naše vasi, neki pokvarjeni mladenič, ki je strah in trepet naše vasi. Prejšnji dan sta se še s pokojnim vozila v avtomobilu po mestu. Vsi želimo, da bi tudi tega tatu zadela — vična kazen; šele potem se bomo oddahnil.

ŠTJAK.

Smrtna kosa. V zadnjih mesecih je umrlo več oseb, večinoma gospodarjev, kakor: Jožef Hrib od Hribov, Ivan Saražin iz Štjaka, Anton Lipanje iz Razgorov, Alojzij Renar s Krtinovice. Ta slednji dal je v življenju zgraditi več kapelic ob potih in je kupil kip sv. Alojzija v skoro naravni velikosti, stoječ v cerkvi na stranskem oltarju. Bog mu bodi plačnik. Pogrebe so imeli gospodje iz sosednjih duhovnij: g. Virgilij Šček iz Avbera, g. dekan Breitenberger iz Vipave, g. Alojzij Kralj iz Goč. Koncem avgusta poko-

Mihec je bil kmalu na strehi in za njim je vzdigoval tovariš moža. Slamnata streha ni šumela, ker jo je bila rosa napojila; samo tramovje je škripalo in pokalo, ko sta kobalila Mihec in tovariš sleme. Kobaleč sta se pomikala na konec strehe, ki je obrnjen na vas. Včasih je počilo, da sta se kar prestrašila in jima je glasno utripalo srce.

«Kaj, če jih kdo zaloti?»
«Pst! — Pst!» je opozarjal Mihec tovariše, ki so stali pred hišo, gledali na streho in si tiščali usta, da se niso krohotali. Mihec bi bil bolj brez skrbi, ako bi bili peli in delali šum.

Skoraj sta prikobalila že na konec slemenca, tedaj pa začujejo fantje v hiši govorjenje: «Stari! Ali ne poka naša streha?»

«Beži, beži, menda se ti sanja!»
«Poslušaj no, mene je kar strahl!»

Tedaj pa fantje zunaj zakrožijo s polnimi grli, da se ni slišalo šumenje strehe in pokanje tramov:

«Zdaj pa imaš moža,
pa s' ga žalostna —»

pali smo najmlajšo hčerko bivšega župana Ivana Počkarja iz Sela. Vsem pokojnim Bog daj večni mir.

Dobe se ljudje v naši duhovniji, ki niso več s to duhovnijo zadovoljni, ampak se žele priključiti Kazljam, češ da štjaka nič več ne rabijo. Pripominjamo: Vaši mrličji imajo v štjaku brezplačno svoj količek zemlje, v Kazljah ga morate šele kupiti. Mrličje tudi lahko doma zagrebete, res, toda vemo, da dandanes mora še žival biti naznanjena. Preureditev meja med duhovnjami je slednjič stvar škofijstva. Če bi to pristalo, moralo bi se dati pa tudi vsem na glasovanje, ki so prizadeti. Odločiti pa morajo tudi oni, kamor se želite priključiti, če vas hočejo sprejeti. Ta reč ni tako preprosta kakor mislijo nekateri.

DIVAČA.

V nedeljo 27. nov., smo imeli jusarji občni zbor, na katerem smo si izvolili nov odbor. Priznali moramo, da dosedanja odbori res niso vedno vršili svoje dolžnosti. Tudi niso vedno dovolj odločno podarjali jusarskih pravic pri merodajni gosposki. Vendar pa krivde ne smemo iskati le pri odboru, tudi na nas samih je doberšen del. Kako pa naj tudi odbor žanje uspehe, če ima za seboj, mesto tesno strnjenih vrst samoglavce katerih vsak hoče piskati na svojo piščal. Le v slogi ter odločnem, a ne trmistem nastopu bomo kaj dosegli. In marsikje nas čevlji žuli. Vzemimo le vprašanje zakupnine našega sejmšča. Občina nam dolguje na zakupnini sejmšča že lepo vsofo in to že za par let nazaj. Težkoča je le v tem, da se z občino ne moremo, oziroma ne znamo zediniti glede višine zakupnine. Medtem pa, kose tako pravdamo, čas hiti, na vrata trkajo novi davki, naše gospodarstvo propada, a zaslužka ni nikjer. Ne bi-li zato kazalo, da bi sami malo popustili ter se približali predlogu občine? Če bomo preveč trmasto vztrajali pri svojem, nazadnje še kosti ne dobimo. Boljše pa je nekaj ko nič. O tem naj novi odbor premišljuje.

BUKOVO.

Bodi nam dovoljen majhen prostorček v Malem listu, da se enkrat oglasimo tudi mi v njem. Dne 10. t. m. se je od nas poslovil č. g. župni upravitelj Edko Ferjančič, premeščen v Štjak na Krasu. Le malo nad eno leto je preteklo, odkar smo ga slovesno sprejeli v našo župnijo v nadi, da ostane dalj časa med nami. Prišlo je drugače in bridko nas je zadelo, ko smo dober dušni pastir. V cerkvi in šoli si je doznal, da že zopet odide. Bil nam je pridobival vedno večje spoštovanje in ljubezen župljanov. Rad je pomagal ubogim. Vsem je dajal dobre zglede in svete. V tako kratkem času njegovega delovanja so se že vidno poznali uspehi. Težko ga bomo pozabili. Tamošnjim duhovljanom ga moremo le priporočiti. Naj bi tudi tam užival spoštovanje in ljubezen in božji blagoslov spremljal njegovo delo!

Istočasno izrekamo udano hvaležnost Prevzišenemu knezu-nadškofu, da je takoj poslal k nam drugega duhovnika v osebi g. Petra Šorlija, dosedaj kapelana v Tolmini. Novemu gospodu kličemo: Dobrodošel!

Ljudska pratika

je izšla.

:: Zahtevajte jo povsod! ::

Nova knjiga.

«Domače in tuje živali v podobah. I. del: Sesavci». Cena trdo vezani knjigi Din 30.— Za uprav malenkostni znesek Din 30.— nudi ta zanimiva zbirka na 29 labelah izvršenih v naravnih barvah 156 vrst četveronožnih živali t. j. samih sesavcev. Seveda ne obsega zbirka samo četveronožnih živali naših krajev, temveč tudi udomačene in divje živali vsega tujega sveta. Tu se seznanimo z vsemi važnejšimi četveronožnimi živalmi gorkega juga in tropičnih dežel. Spoznamo pa tudi žilvalstvo ledenega severa in juga in pogledamo v morske globočine, kjer najdemo med večim snegom in ledom razne sesavce čudne vnanjosti in posebnih manir. Med njimi razne morske velikane, podobne deloma ribam, ki jih pa moramo prištevati med četveronožne živali ali sesavce, ker imajo toplo rdečo kri, pljuča za dihanje in ker žive v svoji mladosti od materinega mleka. Za našo mladino ni lepšega in koristnejšega božičnega ali novoletnega ali godovnega darila, kakor ta nazorna zbirka. Če bo naša zbirka med občinstvom zanimanje in priznanje, kakršno zasluži, bo izdalo založništvo tudi nadaljne prirodopisne zbirke in isti obliki in opremi n. pr. plice, ribe golazen, hrošče, metulje itd. Knjigo je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

ZANIMIVOSTI.

Dijaštvo v Zagrebu.

Na zagrebški univerzi je velika večina dijaštva brezverska in lahkomiselna. Odločnih katoliških dijakov je manjšina, a zato pa so bolj resni, idealni in složni med seboj. Pri volitvah v odbor dijaškega podpornega društva so katoliški akademiki zbrali na svojo listo 230 glasov. Kot organizirana skupina so se izkazali najmočnejši.

Hudi pivci.

V Sloveniji se potroši za alkoholne pijače vsako leto milijarda dinarjev. Na vsakega Slovenca pride nekako 1000 dinarjev alkoholnih izdatkov. Ker pa otroci in ženske le malo pijo, je izdatek tem višji na odrastle moške. «Mav' ga je dobr'», a to malo je prekleto veliko. Kaj bi se dalo narediti samo s polovico tiste milijarde!

Češko šolstvo na Dunaju.

Iz uradnega poročila dunajskega mestnega šolskega sveta je razvidno, da vzdržuje dunajska občina 13 čeških šol, ki imajo 77 razredov, 102 učitelja in 1869 učencev. Poleg tega je 12 zasebnih šol češkega šolskega društva «Komensky». Končno so na Dunaju češka realna gimnazija, realka, trgovska šola in ženska obrtna šola.

Koliko je kinematografov.

V Evropi je 9500 kinematografov. Od tega odpade na Italijo 2000, kar je izredno veliko. Na Španskem jih je 1500, na Češkem 720, v Avstriji 500.

Potem so ga pa nesli z veliko slovesnostjo v drugo vas, kjer je bila doma Zormanova Pepca. Za trak širokega klobuka, je bil zataknil Mihec bel list, skozi rokave so pa bili napeljali polovico obroča.

«Aaj, aj, to bo Pepca vesela!»

Bilo je že polnoči in daleč naokrog vse tiho in mirno, ko so prinesli fantje moža na vas. Molčali so, da koga ne zbudè, da se ne izdadò.

«Kam ga postavimo? Pred vrata?»

«O kaj še! Kdo bi ga videl potem? Na streho ž njim!» veli Mihec.

Fantje so komaj pridržavali smeh. Mihec pa pograbi moža in ga nese za hišo. Tam pravi fantom: «Eden naj ostane pri meni, da mi boše pomagal spraviti moža na streho, drugi pa pojdite pred hišo. Delajmo kar najbolj mogoče varno in tiho, ako bode pa kaj ropota in šuma, zapojte, da jih zmotimo.»

Fantje gredò pred hišo, Mihec in tovariš pa pod sosedov kozozele po dolgo lestvo.

Pri Zormanovih je vse spalo.

Pepca in sestre so zaslišale petje. Brž so bile na nogah, kakor bi jih bila zmet vrgla kvišku. Jejdata! Slišite, nocoj so pa mimo nas zapeli!»

«Kako lepo pojò! Kateri so neki?»

Pepca se je bila posebno vzradostila in je skrivaj mislila: «Gotovo je moj zraven». Obšla jo je hvaležnost do Mihca.

Tedaj je pa njen «mož» že sedel na strehi tam gori nad kapo in stezal roke v temo.

Ko sta Mihec in tovariš odnesla lestvo, sta se pridružila drugim fantom, pa so odpeli naprej po vasi.

«Meni se je pa zdelo, da streha poka», je dejala potem mati. «Kako sem se premotila!» «Ti si vedno neumna!» ji reče oče in smrčje dalje na peči. Metka in Rezika sta se pa še malo pokregali, ker sta vsaka svojo trdili, kateri so peli mimo hiše.

Samo Pepca je bila vsa srečna. Zadolvoljnost jo je prešinjala. «O, saj sem vedela, da Mihec drži obljubo.»

Sveta nedelja je bila. Ljudje radi poležè ob nedeljah in zato mudè k prvi

maši. Gredoč se ne utegnejo ozirati, ampak hitè, da ne zamudè preveč maše.

«Mož» se je širokoperil na Zormanovi strehi, ljudje so pa hiteli mimo, samo tisti, ki so bili zraven, so škilili na streho in se skrivaj smejali, ko so videli, da se «mož» dobro drži. Mihec in nekateri drugi so šli iz radovednosti k prvi maši.

Gredoč od maše se pa ljudje že bolj počasi majejo, ozirajo se, iščejo družčine in gredò v večjih gručah, da je več govorjenja in smeja.

Prve trope so prispele na vas, na trg pred Zormanovo hišo. «Lejte! Lejte!... Kaj je na Zormanovi strehi!» zavrešči tenko neko dekle. Ljudje obstoje, se ozro na streho in strmé.

«Kaj pa je to? Kaj to pomeni?» so vpraševali vsi vprek, in za njimi so prihajale druge trope, da se je nabral v hipu poln trg ljudi: «Kaj pa je? Kaj pa je? Kaj pa je?»

(Konec prihodnjič.)

Gospodarstvo

Obligacije. Beneške obligacije od vojne odškodnine imajo borzno ceno 12. decembra 69.20, t. j. za 1000 L v obligacijah dobiš 692 L v gotovih bankovcih, če obligacije prodaš. — Obligacije državnega konsolidiranega dolga, ki se obrestujejo po 5%, imajo prodajno ceno 81, t. j. za stolirsko obligacijo dobiš, če jo prodaš 81 lir v bankovcih. Državna renta (3 1/2% obresti) se prodaja po 70.50 za sto.

Cene na debelo. V Italiji so se cene v trgovini na debelo močno znižale. V decembru 1926. so bile 618.6, v jan. 1927. 602 v juniju 1927. 509.4, v juliju 1927. 491.3, v avgustu 485.5. Od avgusta do novembra so se le malo znižale, namreč na 482.7. A če primerjamo te cene z avgustom lanskega leta, so se znižale od 100 na 78, to je za 22%. Žal da v trgovini na drobno ni opaziti tolikega znižanja.

Cena zlata po tržaški borzi 12. decembra je 356.15 L v papirja za 100 L v zlatu.

Počem je živč. Po statistiki Delavskih zadrug v Trstu je določena mera živila stala pred vojsko 30.90, po vojski 1. 1920. 112.15, 20. septembra letos 134.46, 20. oktobra letos 134.23, 20. novembra letos pa 134.03.

Koks. Za kurjavo se rabi v mestu v veliki meri koks, ki ga pripravljajo plavži in plinarne. Škedenjski plavži v Trstu pripeljejo vsakemu kupcu na dom 20 q koks po 22.50 L «alla rinfusa», po 25 L pa v plombiranih vrečah. Piccolo opozarja na čudno dejstvo, da se pri tej razmeroma nizki ceni domačega blaga prodaja tuje blago po 38 L. Ali je ta razlika cen utemeljena v stvari? Zdi se, da je tu vmes umazana špekulacija na žepu Tržačanov, ki kurijo s koksom.

Tržaške cene, ukazane od občine in veljavne od 5. 12.: sladkor v kristalih 6.60, močnat 6.80; riž 1.50 in 1.60; testenine 2.80; kava 21.20, 22.20, 24.50; moka, postavna 1.80, fina koruzna 1.20; kruh postaven v kosih po 200 gr 2 L, v kosih po 1/2 kg 1.80, ržen 2L; fižol 2.10, 1.80, 1.70; olje tovarniško 5.70, oljčno 8.30; mašč 9.60, 8.80; špeh domač 8.40, ameriški 8.20; surovo maslo 17.50, 16.50; sir «reggiano» lanski 17.50, predlanski 26.50, «emental» domači 13; mleko 1.40.

Dobiček železnice. Računsko leto uprave italijanskih železnic se je letos končalo z dobičkom. Železnice so po tem računu prisluzile v enem letu čistega 156 milijonov lir.

Vojna odškodnina dobila je nov mnogokratnik. Za naše pokrajine bo veljalo 2.80, ali 280%, cenitve. Ta mnogokratnik velja za nova dela, ki se izvrše od 17. decembra dalje.

Občinske doklade. Država je davek na zemljišča in pošlopja nekaj znižala. Doslédno bi morale tudi občine znižati svoje doklade h tem davkom. Ker so pa mnoge občine zelo v slabem denarnem stanju, imajo dovoljenje, da v 1. 1928. poberejo doklade še po prejšnji višini.

Cene po Istri. Črno vino: Paz 200, Rovinj 200-210, Oprtalj 200, Koper 250-270, Črni vrh 200-220. Belo vino: Paz 200, Sv. Vinčenat 160-200, Rovinj 190-200, Oprtalj 190, Koper 230-250, Črni vrh 160-180, Pola 200-220. Olje 8-10 lir liter. Seno 30-60 lir stot. Govedo na živo vago 200-350 lir stot.

Semenj v Bistrici 14. in 16. nov. Prignanih je bilo: 137 volov, 260 krav, 10 telet, 313 prašičev. Cene: prašiči za rejo 80-150 lir glava. Kupčija dobra.

Varčevanje v Sloveniji. Glasom statistike znašajo vloge v denarnih zavodih Slovenije 2 milijardi in pol dinarjev. Od tega je po združenih hranilnicah 1100 milijonov, po regulativnih (mestnih) hranilnicah 600 milijonov, po bankah pa 400 milijonov. Številke dokazujejo, da se je zadnje čase gospodarski položaj izboljšal, dokazujejo pa tudi veliko moč združništva. Slabo pa je to, da velik del teh prihrankov pride v denarne zavode po daljši poti skozi — oštarijo.

Državni dolg. Amortizacijska blagajna pri finančnem ministru je nakupila dozda za 300 milijonov lir papirjev državnega dolga. Ti papirji (obligacije) se bodo brisali iz knjige državnih dolgov in bodo na 15. t. m. sežgani. Tako se državni dolg zniža za teh 300 milijonov lir.

Tajništvo in naša pošta.

Zagoda Katarina - Godovič. Vaše prošnje še nima v evidenci finančna intendantca v Trstu, ne vojnoškodninski ne rekvizijski urad. Prijava vojne škode kakor tudi prijava rekvizicij se gotovo nahaja še v Gorici v davčnem uradu. Posredujte sami ali pa obrnite se na tajništvo delavske in kmečke zveze v Gorici, Via Mamelli št. 5.

Skilan Josip - Trst. Zglasite se v našem uradu!

Skubin Ivan - Skrljevo. Ako se hočete izseliti v Avstrijo ali kam drugam, morate imeti delovno pogodbo iz tiste države. Pogodbo mora potrditi italijanski konzul. — Mlajši sin pojde zopet k vojakom, ko se starejši vrne. Seveda se mu odbijejo meseci, ki jih je že odslužil. — Kragelj Franc iz Tolmina je tudi dosti drugih namazal.

J. K. Drežnica. Glede dveh razglednic ste bili pravilno kaznovani: tretja pa je bila pravilno frankirana, ker vsebuje samo štiri besede. Taksiranje vaše pošte je bilo torej neupravičeno. Drugič se lahko pritožite na pošti.

Uvoz sadnega drevja. Pojde težko. Obrnite se na Zadržno zvezo v Gorici, Corso Verdi št. 37.

P. A. Senožeče. Delovna pogodba za izselitev mora biti sestavljena pri notarju. Pogodbo mora potrditi italijanski konzul. Če imate v Ameriki sorodnike, je treba vsaj listine — sestavljene pri notarju in potrjene od italijanskega konzula — ki izkazuje, da vas bodo sorodniki lahko vzdrževali. Druge dokumente dobite na županstvu in na sodnji.

Semec Josip - Volčjigrad. St. 2395-S, škoda na zemljišču.

Rebula Stefan - Volčjigrad. St. 5032-S, škoda na hiši in zemljišču.

Vrabc Ivan - Volčjigrad. St. 5534-S, škoda na zemljišču in hiši.

Pipan Marija - Volčjigrad. St. 5533-S, škoda na hiši in zemljišču.

Jurca Andrej - Volčjigrad. St. 5172-S, škoda na hiši in dveh zemljiščih.

Prošnje vseh imenovanih se obravnavajo kot rekvizicije. Konkordat boste sšlenili v rekvizijskem uradu. Finančna intendantca nas obvešča, da je bilo dosedaj sklenjenih okoli 4000 konkordatov za rekvizicije, izmed katerih je do danes okoli 800 plačanih. Konkordati se sklepajo po redu kakor so bile prošnje vložene ali pa zavrjene po vojnoškodninski komisiji, kot vojna škoda in stavljeni pod rekvizicije.

Podbeže. Te vrste dopisi nam niso povšeči. Berite dopise iz raznih krajev in naučite se iz boljših, kako se kaka reč da v javnost.

Po čem je lira?

Dne 14. decembra si dal ali dobiš:	
Za 100 dinarjev	32.25 L
» 100 čeških kron	54.50 »
» 100 franc. frankov	72.40 »
» 100 švicarskih fr.	355.— »
» 100 nemških mark	437.— »
» 100 avstr. šilingov	255.— »
» 1 dolar	18.20 »
» 1 angleški funt	89.50 »

Tipografia Fratelli Mosetti — Trieste.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

Slamoreznice

in več sto nožev (klinj) za slamoreznice. Velika izbira modernih PLUGOV svetovnoznane tovarne EBERHARDT. Jamči se za dobro in lahko oranje vsakega pluga; na željo se da plug tudi na poskušnjo. — V zalogi imam tudi obračalne pluge.

Matija Valenčič, Ribnica s. St. Peter na Krasu.

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklénica po 6 lir — se dobi v lekarni Castellonovich, lastnik F. Bollafio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

Najvišje cene plačujem za

KOŽE

kun, zlatič, lisic, dihurjev, vider, jazbec, mačk. veveric, krtovej, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

TRST - Via Battisti št. 10 II. nadst. vrata 16

Telefon inter. št. 36-65.

Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Andrej Purič

TRST

Via Media št. 6

Kovaški

mojster

IZVRŠUJE vsakovrstna stavbena dela, železne ograje in mrežja - akcijna izvršitev - Stedilniški vse vrst - Izdeluje tudi železne roletes. Poprave spopolnitve

Zobozdravnik

dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16 III

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

Jakob Beve

trarna in zlatarna

TRST, Campo S. Giacomo št. 5

(Podruž. Sv. Mar. Magd. zgor. št. 1)

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.

KRONE plačuje više kot vsi drugi.

ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Trgovina z železnino WEISS

TRST - Via Udine št. 67.

Prodaja po najnižjih cenah štedilnike (šparherde), peči, cevi in kijake za odpeljavo dima, železne plošče in obrobe za štedilnike, železje za vrata in okna, orodje, vijake, žebelje itd. — Kuhinjsko posodo, aluminijasto, emajlirano, porcelanasto. Stekleno posodo. Olnjate barve. Igrače, Metle in krtače.

Brez konkurence! Najnižje cene!

FRANCO SAUNIK

GORICA - Via Carducci 25 - GORICA

Velika zaloga kmetijskih strojev znamke Mayfarth, slamoreznice, plugov, itd. šivalnih strojev in dvokoles.

Lastna mehanična delavnica.

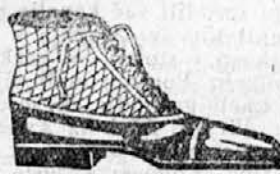
Kje pa vi kupujete obutev?

Najboljšo čevljarnico v Trstu ima

Matija Pahor

Trst - Via Arcata 19 - Trst

::: LASTNA IZDELOVALNICA :::

Čevlji delani samo na roko

Tvrda znana po vseh podraželskih sejnih.

Velika izbira.

Prijazna postrežba — Zmerne cene.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924. z veliko premijo, diplomo in zlato svetinjo

Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst

Zima prikima ptičke spodi. Do Forcessina človek hiti.

Kdor zmrzovati noče v noge, hitro nabavi čevlje nove.

Cena je prava, dobro blago. Vsi Forcessinu hvale dajo.